

ИКОНОМИКА

Бъдещето на
сребърния капитал

Барометър
2023

Шампиони в
иновациите

**ВЛАДИМИР ДОКОВ:
ДА БЪДЕШ ЛИДЕР
В ГЛОБАЛНАТА
ИГРАЛНА ИНДУСТРИЯ**

*VLADIMIR DOKOV: TO BE A LEADER
IN THE GLOBAL GAMING INDUSTRY*

ЕЛФУЕЛ

за по-чиста природа

Татяна Явашева

Замисляли ли сте се за отпечатъка, който оставяте, докато пътувате напред-назад с личния си автомобил или с друго превозно средство и докато се транспортират стоките, които ще консумирате, а после и отпадъците? Транспортът е отговорен за около една четвърт от общите емисии на парникови газове в ЕС, като близо 72% от тях се дължат на сухопътния превоз на пътници и товари,

изчисли Европейската агенция за околна среда. Няма начин да няма начин този въглероден отпечатък да се намали... Румяна Христоскова е изобретател и тя вече има своето предложение за автомобилите на бензин и дизел. Ензимната добавка за горива „Елфуел“ помага да се пести гориво, да се намали замърсяването на въздуха, но дава отражение и върху по-доброто „здраве“ на автомобила, уверява тя. Ето как е създаден този нов продукт и какви са ползите от него:

РУМЯНА ХРИСТОСКОВА НАПРАВИ ЕКОДОБАВКА ЗА БЕНЗИН И ДИЗЕЛ, КОЯТО ЩАДИ НЕ САМО АВТОМОБИЛА, НО И ВЪЗДУХА

Да си изобретател е удоволствие и когато направиш нещо полезно за хората, това носи удовлетворение. Но такъв резултат е следствие от много труд, натрупване на знания и умения, а „дадеността“ да те осеняват нестандартни идеи идва на по-късен етап, казва Румяна Христоскова. През 2019 г. силно впечатление ѝ прави, че в Италия създават органичен лечебен продукт, в който вмъкват озон. Тя има опит с вкарването на кислород в сложна молекула, когато още преди промените от 1989 г. внедрява във „Фармахим“ нови технологии. Успехът на италианските ѝ колеги провокира изобретателя и учения у нея и тя се заема с експеримент извън сферата на фармацевта. Вижда потенциал в това да направи екодобавка за горивата, като използва подобен способ. Разработката ѝ отнема три години и много средства, но резултатът вече е налице. Продуктът вкарва атомен кислород в горивото, това засилва горенето в цилиндрите на двигателя, в които става процесът на изгаряне. Използват се ензими за получаването на добавката, както и за разграждането на различни органични съединения, чрез което бензинът и дизелът се обогатяват с кислород.

Лабораторни тестове

С ензимната добавка „Елфуел“ разходът на гориво се намалява. Икономията е от 10% при по-старите модели коли, а при по-новите автомобили може да достигне и до 15 на сто. Резултатите от лабораторните измервания показват още, че с 83% по-малко стават неизгорелите въглеводородни емисии в отходните газове, с което осезаемо се намалява токсичността им, но и замърсяването на въздуха. С 33% спада нивото на измерения токсичен въглероден оксид. Със 17% се намаляват азотните оксиди, които имат дразнещ киселинен ефект върху лигавицата на очите и белия дроб. С 15% намаляват и фините прахови частици, сочат лабораторните анализи.

Ползи

Растителни природни продукти, които вследствие на ферментация се разграждат и се получават биовещества, които са богати на кислород – това стои в основата на иновативния „Елфуел“. Вследствие на подобреното изгаряне мощността на двигателя се увеличава, наред с детонационната му устойчивост. Намалява се и шумът, когато той работи. Същевременно колата пали по-лесно. Редуцира се отлагането на сажди в ДПФ филтъра на дизеловите автомобили. Предпазва и от образуването на смолисти отлагания по EGR клапана, а това прави по-дълъг

живота му. Изследванията показват, че от поставянето на „Елфуел“ в резервоара не се променя самото качество на горивото, твърди изобретателката.

Обратна връзка

Ензимната добавка се произвежда в собствена база край Пазарджик от българо-австрийската фирма ИАН-ПИРОС. Затова тя вече се тества в България и Австрия, има своите първи клиенти и ползватели и се радва само на позитивни отзиви от нейната употреба. Сред първите, доверили се на иновацията, са редица притежатели на лични автомобили, но също така австрийски и български транспортни компании пробват добавката и потвърждават положителните резултати. „Откакто открих „Елфуел“, автомобилите от автопарка на моята компания не се движат, без тя да присъства в резервоара. Убедих се, че добавката помага да намалим разходите за гориво, да удължим живота на колите, но и да дадем своя принос за по-чиста околна среда, дори когато пакетът „Макрон“ ни задължава да връщаме камионите в България“, увери собственикът на голяма компания за транспорт и логистика.

Стъпка по стъпка

Румяна Христоскова е извървяла трудния път до създаването на продукта, успешното му преминаване през местовете, лабораторните изпитвания, международната сертификация и разрешителните. Очаква се патент. „Имам добри организационни умения и за мен не беше трудно да мина през всичко това“, казва Румяна Христоскова, която е управител на фирма ИАН-ПИРОС, производител на иновативната екодобавка. Но струва ли си да разработиш такъв продукт за малък пазар като българския? „Аз съм жена и майка и зная, че от две клетки се създава човешко същество. Обикновено в България всичко хубаво става бавно, но стъпка по стъпка вървим към пазарната реализация. Много повече време трябва, за да се роди нова идея, която да ме амбицира да я реализирам“.

ЕкоЛогично

Сега на хог са всички онези, които уверяват, че имат грижа за въглеродния отпечатък и за по-чистата природа в България и в света. „Елфуел“ е в разфасовки от 25 мл и един флакон стига за 80 литра бензин или за 70 литра дизел, а в зависимост от интереса, може да се сложи и в по-големи опаковки. Но само истинската грижа за въздуха, който дишаме, е в състояние да превърне „Елфуел“ в масов продукт. ☺

Профил

Румяна Христоскова е завършила фармацевта и химия през 1982 г. в Пловдивския университет „Паисий Хилендарски“. От 1986 г. до 1989 г. е специализирала „Индополи алкалоиди“ в Института по органична химия с Център по фитохимия към БАН. Под ръководството на проф. Моллов тя прави разработка на тема „Иновативни технологии при създаването на нови фитохимични субстанции“. След промените през 1989 г. започва частен бизнес в областта на ензимните добавки към горивата, като създава „отраслова нормала“ за пазарната им реализация и качество. От 2005 г. пренасочва научните си интереси към билките и концентрираните извлеци от тях. Патентова два сиропа, подходящи при настинка, вирусни заболявания, кашлица - Бионтус и Биоктин, а също и лекарствената форма за лечение на мигрена Семегран. Произвежда ги в собствена производствена база в Пазарджишка област.